

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Aliquot Propositiones Novissimorum Casuistarum in materia Pœnitentiæ

Zeghers, C.

Coloniæ Agrippinæ, 1679

Caput II. De Ordine inter Pœnitentiam & Absolutionem

urn:nbn:de:hbz:466:1-42483

25. Cur ita? an quia tantus fuit peccator, quantum tu persuadere niteris? abstraho a veritate facti, etsi longè aliter ferant Lovanien- sium litteræ diversæ, &, ut audio, plurimo- rum juratæ depositiones. Sed ecce quod dicit Sanctus Leo Epistola 91. *Misericordie Dei nec mensuras possumus ponere, nec tempora desinire, apud quem nullas patitur venia moras vera Conversio.* Con- versionem ex ipsa Confessione colligit Augusti- nus *trastatu 49. in Ioannem*, agens de gravissimo & consuetudinario peccatore: *quando confite- ris, inquit, procedis; quid est enim procedere, nisi ab occultis velut eundo manifestari: sed ut confitearis, Deus facit magnâ voce clamando, id est magna gratia vocando, ideo cum processisset mortuus adhuc ligatus, confitens, & adhuc reus, ut solverentur peccata ejus, ministris hoc dixit Dominus: solvite illum.* Ista tibi exhibuit dudum Reymakers. Alios Patres dabo infra.

CAPUT II.

De Ordine inter Pœnitentiam & Absolutionem

26. **Q**uamvis peccatores statim à peccato commisso, **PROP. XI.** vel saltem cum consententur essent verè contri- ti, & apud Deum justificati, nos qui de externis tantum judicamus, eos de lege ordinaria, quam per traditionem SS. Patrum accepimus, & experienciâ quotidianâ comprobata habemus, absolvere non pos- sumus, nisi post condignam pœnitentiam justo tem- pore peractam, & detegamus veritatem conversionis ipsorum

ipforum, & instar bonorum Medicorum praeceam
ipforum relapsum per plenam vulnerum curationem
P. Gabrielis pag. 136.

PROP:
XII.

27. Quantam vero Penitentiam praecedere
oporteat, & quam longi temporis, expressit D.
Gommarus variis locis: v. g. pag. 54. Meth. ubi
scribit: *Consule, si lubet, canones Penitentiales,*
quibus unica fornicatio septem annorum penitentia,
& decem annorum adulterium mulctabatur.

28. Nullum in tota Methodo Canonem alle-
gavit, nec ullum allegarunt hactenus adver-
arii, quo probarent absolutionem in foro inter-
no, de quo agimus, & pro peccatis occultis
fuisse dilatam quousque acta esset Penitentia
canonica; sed solum probant quod publicorum
sceleratorum reconciliatio, & ab excommuni-
catione plenaria absolutio, restitutioque in ple-
nam fidelium communionem dilata fuerit, quo-
usque implera esset satisfactio.

29. Pergit tamen ex sua suppositione D.
Gummarus & docet, *peccatores non converti su-*
ficienter ad Absolutionem, nisi mediante longa
penitentia. seu pag. 149.

PROP:
XIII.

30. *Quorsum Ecclesia, si tam subito passim con-*
suetudinarios converti credidisset, institutum, quod
postmodum tam diuturnam totque annorum peniten-
tiam peccatoribus injunxit: & in praefatione Apo-
logetica paulo antè finem.

PROP:
XV.

31. *Si dixerint canonum penitentias, quae per 12.*
saecula observata sunt in occidente & usque modo ser-
vantur in Oriente, solummodo in satisfactionem in-
junctas fuisse, nullatenus ut ad conversionem, rit-
disponerentur, nullo negotio redarguuntur.

Citat ad hoc unum Canonem, qui de reconciliatione & plena in Communionem restitutione agit manifestè, ut patebit infra, pergit nihilominus & dicit ibidem,

32. *Si ad satisfactionem solum conduxissent, num- PROP: quid potius post absolutionem, quam ante illam fuissent ista penitentia peragenda.* XVI.

33. Subsumo ego: non ostendent Adversarii, quod aliter convertat peccatores Deus, aut agat aliter cum illis, quam actum fuerit duodecim primis sæculis; vel quod agat Deus aliter cum occidentalibus, quam cum orientalibus. Ergo adhuc hodie illæ Penitentia canonum, aut similes præmitti debent absolutioni & quidem tanti temporis. Et hoc volunt plerique ex novissimis casuistis infra citandis, exigunt enim ut penitentia condignæ imponantur juxta canones, ac esse juris divini, & naturalis, quod illæ præcedant absolutionem.

34. Doctrinam istam Methodi, & propositiones singulas, quas ex illa referam, tribuunt S. Carolo, & signanter tribuit Doctor Van Vianen in Thesi diei 13. Januarii anno 1676. defendente Josepho Navæo ludi-magistro in Gymnasio SS. Trinitatis, in qua conclusione tertia sic habetur:

35. *In solem sanè obloqui deprehenduntur qui ob- PROP: strepunt doctrina S. Caroli Borromæi, quam ut bre- XVII. vitaris causa hic propugnemus, Methodum remittendi peccata ex instructione Pastoralis deductam habemus illud expressum.*

36. Non obstrepimus doctrinae S. Caroli, eximie Domine, legatur *Responsio brevis* presertim

tim secundæ editionis & continuationes ad eandem
per *Franciscum Reymakers*, & *Praxis solida*. Solum
dicimus puncta aliquot non esse ad Belgii mores,
nec propterea sumus laxiores quam vos ipsi
quia nec puncta illa observatis. Doctrinam S.
Caroli magna ex parte supprimunt authores no-
vissimi, contra quos agimus. Defectum ergo
illum supplebimus inferius, & pravas interpre-
tationes, quibus obstrepimus, simul dabimus.
Accipite interim quædam alia.

37. Petri errores erant hi: peccata mortalia
quo ad culpam & penam alterius sæculi absque confes-
sione, sola cordis contritione, pravæ vero cogitatio-
nes sola cordis displicentia deleri. Et quod confessio so-
luta sit, necessario non exigi. Et non peracta peni-
tentiæ confitentibus absolvi non debere. Ita bulla Sixti.

38. Bullæ verba sunt hæc: nos, ad quem spe-
ctat erroris huiusmodi extirpare, habita eorumdem
in Transyberim, & sanctæ Præcedis cardinalium re-
latione prædicta, ipsius Archiepiscopi solertiam & dili-
gentiam plurimum in Domino commendantes, & in
certa nostra scientia Archiepiscopi declarationem & sen-
tentiam huiusmodi, & prout illa concernunt, omnia
& singula in scripturis prædictis Archiepiscopi supra
permissis contenta auctoritate Apostolica, tenore præ-
sentium de eorumdem referentium & aliorum fratrum
nostrorum unamini Consilio & assensu laudamus
& confirmamus, approbamus, ac præsentis scripturæ
patrocínio communimus.

39. Et nihilominus pro potioris cautela suffraganeis
omnes & singulas propositiones prædictas falsas, &
sanctæ fidei Catholica contrarias, erroneas & scanda-
lulosas, & ab Evangelica veritate penitus alienas.

Sanctorum Patrum quoque decretis & aliis Apostolicis constitutionibus contrarias, ac manifestam haresim continere dicta auctoritate declaramus.

40. Quid hic respondebimus? quid finges? PROP. XVIII.
 an forte quod ideo tantum propositio ista *confitentes non peracta pœnitentia absolvi non debere damnata sit, quia patitur aliquam exceptionem, nempe quia in casu extrema necessitatis, seu gravis periculi mortis potest quis absolvi pœnitentia non peracta?* ista Arnaldus de frequenti communione, parte secunda cap. 15.

41. Quis hactenus audit propositionem aliquam Moralem & practicam simpliciter veram, ideo damnari simpliciter, *Quia aliquo casu exceptionem patitur?* damna consequenter omnes penè regulas juris: quia paucas reperies, quæ exceptionem non patiantur. Proba Petrum D'osma sacrae Theologiæ Doctorem adeo stolidum fuisse, ut complementum pœnitentiæ exigeret à confitente in extremo vitæ tempore, & dum illius peragendæ foret incapax.

42. Vidit Arnaldus responsionis suæ imbecillitatem, addidit igitur aliam, nempe.

43. *Propositio Petri D'osma damnata est, quia* PROP. XIX.
juncta erat aliis gravibus erroribus Sacramentum pœnitentiæ totaliter destruentibus.

44. Perpende verba Bullæ omnes & singulas propositiones prædictas. Consule Doctores tractantes de clausulis bullarum & legum. Plurimos tibi exhibet Barbosa clausula 96. qui unanimiter docent clausulam omnes & singulas, omnia & singula habere vim individua expressionis singulorum.

45. Nec vero ex omnibus patrum textibus, quos

quos sepè mutilat, aut canonibus, quos citat toto isto opere, unus est, qui vel apparenter asserat dilatam esse absolutionem Sacramentalem (in foro interno de quo agimus) quousque peracta sit pœnitentia, sed solum probant pœnitentiam esse necessariam. Hoc admittunt omnes: quia dimisso per Sacramentum Confessionis peccato remanet debitum pœnæ & si injunctam à Sacerdote pro peccato mortali pœnam nolis implere, peccato mortali te regulariter subjicis: vel probant denique quod pœnitentia seu satisfactio præcederet reconciliationem publicam seu restitutionem in plenam fidelium communionem, quam ab absolutione Sacramentali in foro interno, de quo agimus, toto cœlo differre patebit infra.

46. Atque ita uno velut flatu dissipantur omnia, quæ ex Marci Antonii libro transcriptis Arnaldus.

PROP:
XX.

47. Pergit tamen Arnaldus & cap. 8. ait: *orbis ille ut fiat confessio, sequatur pœnitentia imposita, tertio pœnitentiæ imposita adimpletio, quarto denique impletâ absolutio, est juris divini.* Ita quoque Typographus Gandensis, in præfatione ad Canones pœnitentiales per sanctum Car. Borromeum collectos.

48. Quomodo ergo dicit David Psalmo 31. *dixi confitebor adversum me injustitiam meam Domino, & tu remisisti impietatem peccati mei,* quomodo Propheta Natan Davidi ex corde dicenti *peccavi Domino,* respondit Dominus quoque transulit peccatum tuum, non morieris, 2. Reg. cap 12. Qua de re Augustinus ad d. Ps. *Attendite Fratres corde pronuntiaverat, & tu dimisisti.*

49. Quo

49. Quomodo filio prodigo, qui totam substantiam cum meretricibus consumpserat multis annis (quo consuetudinarii peccatores significantur) ad patrem revertenti & dicenti *Pater peccavi in celum & coram te, jam non sum dignus vocari filius tuus, dixit pater; cito proferte stolam primam & induite illum, Luca 15.* Quibus verbis gratiam sanctificantem & consequenter peccati remissionem significari patres unanimiter docent.

50. Quomodo Lucae 18. publicanus (quo nomine graves quoque peccatores intelliguntur) *percutiens pectus suum & dicens: Deus propitius esto mihi peccatori, statim fuit justificatus teste Christo, qui ait: dico vobis descendit hic justificatus in domum suam.*

51. Quomodo item Lucae 23. gravissimorum scelerum reo, seu latroni in cruce pendenti, dum culpam agnosceret & diceret, *nos quidem iuste, nam digni factis recipimus: hic vero nihil male gessit, & ad Jesum Domine memento mei dum veneris in regnum tuum, statim audivit à Christo: hodie mecum eris in paradiso.* Non distulit justificationem Christus quousque horis aliquot in cruce, quibus permansit, pro peccatis satisfacisset, sed statim justificatus est. Accipere testem Augustinum Sermone 1. in Psalmum 34. *neque enim injusto & non jam justificato diceret Christus, hodie mecum eris in Paradiso.*

52. Audi & alio loco Christum de debitore 10. millium talentorum (hoc est inquit Augustinus libro primo questionum Evangelistarum questione 25. qui in universa Decalogi praecepta deliquerat) orante ac dicente: *patientiam habe mecum*

¶

& omnia reddam tibi, ait: *miseratus Dominus illum dimisit eum, & debitum demisit ei. Matthæi 18. & Paulo post ibidem, omne debitum dimisi tibi quoniam rogasti me. In quem locum ista Chrysostomus: Sola deprecatione reconciliatus est.*

53. Pleni sunt ejusmodi divinæ clementiæ & velocis misericordiæ documentis sacri textus v. g. de illa muliere peccatrice, ex qua Christus septem demonia, hoc est, ut explicant patres septem peccata mortalia, ejecerat Lucæ Septimo prope finem, & cap. 8. versu 1. De muliere quoque in adulterio deprehensa, quæ agnoscens peccatum, & in Christum confidens, statim audivit: *nec ego te condemnabo. Ioannis 8. ex quibus verbis colligunt patres ipsam esse consecutam peccati veniam. Augustinus sermone 47. de verbis Domini, item de adulterio conjugis cap. 7. & 6. Beda in caput 8. Ioannis, Bernardus Sermone 3. in annuntiatione Domini, Sciebat enim inquit euthymius in dictum caput Ioannis quod toto corde poeniteret. Paralyticus ille, de quo Lucæ 5. gravitatem peccatorum agnoscens pene desperabat, ad fiduciam benignè animavit illum Christus, & dixit confide fili, confidit & statim audivit, dimittuntur tibi peccata tua. Alter dicebat, Domine si vis potes me mundare, & audivit statim à Christo, volo, mundare; plurima sunt per totum Evangelium similia, de quibus sanctus Leo Sermone 11. de passione Domini scribit: Christus non solum corporeis infirmitatibus medebatur, sed etiam vulnera debiliū curabat animarum.*

54. Quapropter in Romano Cathecismo patre 2. cap. 5. num. 47. legitur ex fidei Catholica

doctrina; omnibus credendum est, & constanter affirmandum est, si quis ita animo affectus sit ut peccata admissa doleat, simulque in posterum non peccare constituat, etsi ejusmodi dolore non afficiatur, qui ad impetrandam veniam satis esse possit, ei tamen, cum peccata Sacerdoti ritè confessus fuerit, vi clavium scelera omnia remitti, ac condonari: ut merito à Sanctissimis Patribus nostris celebratum sit, Ecclesie clavibus aditum in Cælum aperiri, de quo nemini dubitare fas est, cum à Florentino Concilio decretum legamus, Pœnitentia effectum, esse absolutionem à peccatis.

55. Non est ergo quod objiciant nobis illud Christi apud Matthæum: *Intrate per angustam Portam, quam angusta est porta &c.* Quod sæpius repetit Gummarus pro stabiliendâ suâ dilatione Absolutionis: non enim angustiorem facimus, quam Christus: non dicimus quod dimisso peccato, & recepto in gratiam peccatore, non remaneat debitum pœnæ gravis subeundæ in hoc mundo vel in purgatorio, ac graviter impositum pagina 109. Methodi fingit Nos docere quod absolutionis beneficio peccatores eximantur à culpis, earumque pœnis. Exhibeat vel unum istius sententiæ Authorem, aut retractet calumniam.

56. Sequimur per omnia Romanum Catechismum dicto cap. 5. num. 77. & pluribus sequentibus, item Trident. Concilium sess. 14. de pœnitentia cap. 8. Nullus Sacramento pœnitentiæ eandem tribuit vim, quam habet Baptismus (quo sic peccata delentur ut simul omne debitum pœnæ absorbeatur. Exigimus ut peccatores faciant dignos pœnitentiæ fructus, si velint à debito pœnæ liberari.

C

Legat

Legat ex innumeris aliquot eorum, quos edderunt Religiosi, piis libellis; exigimus deinceps ut observent mandata, quia scriptum: est *Sicut ad vitam ingredi serva mandata*. Hæc est angusta porta, uti bene ipsi objicit Carolus Franciscus Raymaeckers.

57. Ut verò satisfactio pro debitis pœnis fructuosa sit, *primum necesse est ut peccator sit justus*. Catechismus Romanus dicto cap. 5. num: 103. si vero sit justus, regulariter absolutione opus est. hoc apertè tradidit idem Catechismus dicto cap. 5. num. 46. his verbis: *Vt concedamus contritionem peccata deleri, quis ignorat illam adeo vehementer acrem, incensam esse oportere, ut doloris acerbitas cum scelerum magnitudine aquari, conferrique possit, at quoniam pauci admodum ad hunc gradum pervenerent, fiebat etiam ut a paucissimis hac via peccatorum venia speranda esset; quare necesse fuit, ut Clementissimus Dominus faciliore ratione communi hominum salutem consulere, quod quidem admirabili concilio concepit, cum claves regni cœlestis Ecclesie tradidit: quod deinde num. sequenti, paulo ante descripto, explicat de Absolutione à peccatis.*

58. Ex hac doctrina & citatis Scripturæ testimoniis apparet quid sentiendum sit de hoc subtili pro dilatione Absolutionis Gummari argumento.

PROP: XXI. 59. *Quis Iudex non obstante presumptione manente solida quod non resarferit, aut manente saltem justitiam ejus dubio, adeo sui oblitus, absoluturus est.* &c. pag. 195. & 96. Methodi.

60. *Frustra ergo clamamus, miserere mei Deus secundum magnam misericordiam tuam, & secundum*

nam multitudinem miserationum tuarum dele iniquitatem meam. Frustra inquam, si à rerum temporalium iudice procedat argumentum.

61. Sed aiunt ipsa naturalis ratio & equitas *PROP: XXII.* postulat, ut satisfactio Absolutionem precedat, Arnaldus parte secunda cap. 8. Typographus Gandensis in dicta prefatione. Ita quoque antea Marcus Antonius de Dominis.

62. Ergone contra rationem, & naturalem equitatem fecit, & docuit nos Deus in veteri testamento: fecit, & docuit Christus in nova? relege Scripturæ textus ante citatos. Sed quæ tandem est ipsa naturalis ratio?

63. Ipsa, inquit Arnaldus cap. 11. in fine *PROP: XXIII.* naturalis equitas & communis experientia docet, si quid in civili etiam vita adversus homines peccatum fuerit, restitutionem in gratiam, nisi pensatis prius injuriis, fieri aut postulari non solitam.

64. Dignum Sorbonico Doctore (& Sancto ut dicunt, sed à Gallia exule) documentum, ex propria ut facile crediderim desumptum praxi ipsius, & discipulorum ejus; qui quamcumque injuriæ vel levem speciem, non facile remittent, sed non ita docuit Christus qui Lucæ 17. dixit, *si septies in die peccaverit in te Frater tuus, & septies in die conversus fuerit ad te, dicens: pœnitet me: dimitte illi.*

65. Arnaldum secutus est sanctus ille (scilicet) Aletensis Episcopus in suo Rituali titulo du Sacrement du penitence: ubi scripsit, *La pratique ordinaire pendant plusieurs, à esté de differer l'Absolution jusque à ce que la penitence fust achevée parce qu'on ne doit attendre raisonnablement la*

reconciliation avec la personne offensée, qu'après luy avoir fait satisfaction. Reconciliationis autem nomine Sacramentalem absolutionem intelligit, ut evidentissime patet ex toto ejus contextu: viderat Arnaldus Lucæ textum supra relatum de filio prodigo, repugnare manifestissime doctrinae suæ, & præsertim illa verba, *proferte cito stolam*

PROP: primam. Igitur sic vertit.

XXIV.

66. *Apportez la premiere robe, & ad marginem la plus belle* ita gallica versio Novi Testamenti impressa Bruxellis & antea Montibus, uti præceditur.

67. Sustulit hic particulam *cito*, quam omnes Latini Patres agnoscunt, in Græco etiam textu geminatur articulus & dicitur *proferte illam stolam, illam primam*, quo properantis animi motus & promptitudo significatur. Sicque expressit Hieronymus in epist: 146. *celerius proferte* vulgatus autem textus, Gregor: lib: 12. *Monachium cap. 5.*, Ambrosius libro 7. in Lucam, Chrysostol: serm: 3. aliique habent *cito proferte*. Cur non timuit Arnaldus (quem ferunt dictæ verborum authorem) illud *Apocal: ultimo: si quis diminuerit de verbis libri prophetie hujus, auferet Deus partem ejus de libro vite, & de civitate sancta.*

68. Istam de differenda absolutione doctrinam tribuunt omnes Novissimi S. Carolo Borromæo. Hinc Bartholomæus Pasmans collegii pontificii (ut fertur) alumnus, libellum ex Arnaldo paucis additis extractum edidit sub hoc titulo: *Testimonia è quibusdam recentioribus collecta, quibus doctrina S. Caroli Borrom. à singularitatis notâ vindicatur, collectore Bartholomæo Pasmans*

mans S. T. L. tum sic pergit.

69. *Testimonium Eximii P. Christiani Lupi or-* PROP: |
dinis Eremitarum S. August. S. Theol. Doctoris & XXV.
prof: in scholiis suis & notis ad canones Concilii Nicani,
ex quo patet quomodo censeat diversos penitentium gra-
duſ, annis aliquot continuis olim præceſſiſſe Sacramenta-
lem abſolutionem.

70. Secundo loco sic ponit, *testimonium Eminen-* PROP:
tissimi D. Ioannis Bona S. R. E. Card. cenſet vir Emi- XXVI.
nentissimus quod Sacramentalis abſolutio olim impenſa
demum fuerit ſub finem quarti gradus, hoc eſt ſub
finem conſiſtentia, quã ſcilicet publica multorum an-
norum penitentia terminabantur,

71. S. Carolum adeamus, & videamus an ille abſolutionem differri velit, aliquot annos penitentia, vel totam penitentiam præcedere sacramentalem abſolutionem: & conſequenter an ex iſtis testimoniis doctrina S. Caroli à ſingularitatis nota vindicetur: poſtmodum de iſtis penitentiis agemus.

C A P U T I I I.

Ex quibus colligenda ſit Doctrina S. Caroli, quando-
nam composuit inſtructiones pro confeſſariis, ſeu tra-
ctatum de Sacramento Confeſſionis: quanam illis
addidit, per qua mentem ſuam explicuit, quorum
tamen nihil exhibent adverſarii.

72. **C**Um ejus doctrinam nobis velint eſſe pro lege, in ea interpretanda interpretatio- nis regulas ſervent, inter quas ſunt hæ: non ex aliqua particula ſed ex toto contextu legis judican-
dum